

Oikeusministeriö
Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/27452/2020
www.lausuntopalvelu.fi

AMKEN lausunto julkisuuslain salassapitoperusteiden uudistamistarpeiden kartoittamisesta

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry tarkastelee julkisuuslain salassapitoperusteiden mahdollisia muutostarpeita ammatillisen koulutuksen järjestäjien näkökulmasta.

Mitkä ovat mielestänne nykyisten julkisuuslain 24 §:n salassapitoperusteiden kehittämistarpeet? Puuttuuko nykyisistä salassapitosäännöksistä jotain olennaista?

AMKE kannattaa 24 §:ssä mainittuja salassapitoperusteita. Osa niistä, kuten valtioneuvoston ulkopoliittisia asioita käsittelevän valiokunnan asiakirjat, ei kuitenkaan liity ammatillisen koulutuksen järjestämiseen suoranaisesti. Sen sijaan erityisesti 1 momentin kohta 30 on olennainen. Siinä salassa pidettäviksi määritellään muun muassa ”oppilashuoltoa ja oppilaan opetuksesta vapauttamista koskevat asiakirjat, oppilaan ja kokelaan koesuoritukset sekä sellaiset oppilaitoksen antamat todistukset ja muut asiakirjat, jotka sisältävät oppilaan henkilökohtaisten ominaisuuksien sanallista arviointia koskevia tietoja”.

Teknologisen kehityksen (varsinkin tekoäly) myötä salassapitoperusteiden kehittämisen tarvetta on kuitenkin arvioitava jatkuvasti. Ammatillisen koulutuksen järjestäjiä askarruttaa esimerkiksi chatbottien hyödyntäminen henkilötietojen käsittelyssä.

Jos julkisuuslain soveltamisalaa muutettaisiin mietinnössä ehdotetulla tavalla (Oikeusministeriön julkaisu 2023:32, lakiehdotuksen 5 §), millaisia muutoksia tämä edellyttäisi salassapitoperusteisiin?

Lakiehdotuksen 5 §:ssä säädetään lain soveltamisesta muihin kuin viranomaisiin. Salassapitoperusteet on lueteltu julkisuuslain 24 §:ssä.

Oikeusministeriön työryhmä arvioi, että voimassa olevat salassapitoperusteet lähtökohtaisesti riittäisivät erilaisten intressien suojaamiseen soveltamisalan laajentamisesta huolimatta.

Esille on kuitenkin noussut kysymys hallintomuodoiltaan erilaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien (kunta, kuntayhtymä, yhdistys, säätiö, osakeyhtiö) asemasta. Koskeeko 24 § tasapuolisesti kaikkia koulutuksen järjestäjiä? Jos ei, niin miten tilanne vaikuttaa opiskelijoiden oikeusturvaan? AMKE näkee, että soveltamisalan ehdotettu laajentaminen selkeyttäisi tilannetta, mutta vaikutuksia tulee selvittää.

AMKE ehdottaa myös, että 24 §:n otsikkoa muutetaan. Työryhmän ehdotus ”Salassa pidettävät tiedot” toimii paremmin kuin vanha ”Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat”.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Peter Pahlman
asiantuntija

Lisätiedot: asiantuntija Peter Pahlman, 040 015 1324, peter.pahlman@amke.fi